

ЖЕНСКИ ПOKPEТ

ОРГАН АЛИЈАНСЕ ЖЕНСКИХ ПОКРЕТА У КРАЈЕВИНИ ЈУГОСЛАВИЈИ

Администрација: Престолонаследника трг. 18
Број поштанског чековног рачуна 53.191

Уредници:
АЛОЈЗИЈА ШТЕБИ
ДАРИНКА СТОЈАНОВИЋ

Београд, 15 октобра 1931.
БРОЈ 17—20 — ГОДИНА XII

Власник за А. Ж. П.
МИЛИЦА ДЕДИЊЕР

Издање 1 и 15 у месцу. — Година преглађа
48 лин. За иностранство 60 лин. Примерак 2 динара

Конференција за мир

одржана у Београду од 17 до 19 маја 1931 године

— Наставак из прошлог броја —

О теми „Како жене могу утицати на јавно мишљење за време мира“ говорила је г-ца Др. Ксенија Атанасијевић :

Покрет жена да задобију сва права што им припадају, као свесним људским бићима, у најеминентнијем смислу значењу има основу истинито човечанску, дубоко етичку и благотворно социјалну. Тежња трљивањем и сазнавањем пробудних жена да унапреде лични живот, и да побољшају сопствени положај, у свим степенима њеног развоја показала се као превасходно пацифистичка. Наиме она је увек била строго изграђивана на принципу поштовања туђе личности и туђе независности.

Феминистичка делатност иде у правцу ослобођења жене од потчињености у којој су је вековима држале следе и противприродне предрасуде. Као таква, она, нужним начином, подражава, као непотчињену, идеју да свако људско биће јесте неприкосновено, и да има права на пуно и неометано развијање себе. Отуда феминизам, преко унапређења жене, и упоредо са њиме, ради врло живо и на духовно-мозаку подизању читавог човечанства. Овај покрет допринио, идеолошки и практично, постављању Једнога бољета и племенитијата. Односа међу људима који ће, у крајњој линији, и једном за свуда, искључити свако физичко и морално злоупотребавање другога.

Идеологија феминизма јесте високо идеалистичка; рачуна са оном што је најблагородније у души сваког људскога бића. Пробује жене, равнотежи на томе да заштите себе, истовремено облагодавајући и човека својега, и да се успостављају, као принцип, хармоничну и правичну сарадњу између ода дела човечанства. У томе смислу, оне дејствују изванредно благотворно. Рацишишћавањем застарелих појмова о жени, оне стишавају заоштрености, отклањају неправде, исправљају интелектуалне и моралне заблуде. А, на тај начин, оне утичу на снажење хришћанских осећања, и на стварање једног нормалног и по свем чланове човечанства подједнако спасоносног друштвеног поретка.

У правоме феминизму, оном што је изражен и прекаљен најбољим искуством најврснијих жена, има много елемената морала самостојности и љубави према свим људским бићима. То ће постати очевидно, кад се оловимо да је позната тачка феминизма укључује масивно постављених разлика и неједнакости између људских бића. Уз то, има у њему драгоцене, оптимистичке вере да је изводљиво упитишћу себићу човекову природу, и међу људима успоставити услове за трајно живљење у симпатији и у миру.

Ми ћемо, овде, оставити на страну расправљање питања да ли овако веровање одговара емпиријским чињеницама, и је ли изводљиво да човек коначно превазиђе своју саможеницу, и да алтруистички приступи другим људима. У сваком случају, овакав оптимизам да је феминистичкима снаге за узвишени рад на отклањању узрока што воде субкољаванима, размислима, прогањанима и свим врстама повреда туђе личности. Јер допуштено је, и можда, за мислено биће, неизбежно, да теоријски рачунавања тежне недостатке и негативности људске природе, — али је то биће, грешно кад скрсти руке, и кад пасивно гледа како човекова природа, сирова и необлагодорољена, долази до израза у многобројним испољаванима друштвеног живота.

Праве феминистичке знају да је недопуштено не реагирати на зло, и не изпатрети се да се оно исправи. И кад верују у необоривост жан сенестичке тезе да је човекова природа у корену зла, и кад добро познају све тежкоће што чекају онога ко покуша да сплетности међу људима раздани, — оне поступају по оном трагично идеалистичком принципу филозофа Гилја: „Мислити као скептик, а радити као човек који верује.“

Зато оне шире око себе атмосферу слоге и мира. На постојање њиховога бића зрачи суствестја за мир, јер оне имају циљ да из друштва отклоне разлоге сударања и расправе. Пошто за њих, у пуноме смислу и безизуостено, важи став о постојању сваке друге личности, њихова политичка концепција биве, да се и према слободи свакога народа мора осељати инетер, јер је и сваки странац ближији, и у овим оне концепције изгледа неразумна, нелогична, свирепе и чудовишна цела историја, са непрегледном поворком слепог уништавања људи у крвавим ратовима, често вођеним ради зајаквања амбиција и похлепности појединих личности.

Моћно и благотворно јесте пацифистичко дејство жена, дигнутих друштвеним спознајама ил пришетем раздора, прогањања и убијања. Као матере, оне не уништају у крв своју децу истину, да људи не постоје на свету зато, да уништавају једни друге, него, пре да се узайамно потпомажу, и да заједнички сарађују на општем побољшању живота. Мајке најбоље осећају сву страхоту и снелногу ратну страву за људом чим их саосећајницама за све који су изложени погибници. Отуда су оне најврснији бранитељи мира. Уопште, женама, по самој природи далеко блажиња, мекшиња и мање агресивнија него што су људи, лежи моћније ближе него људима идеал решавања свих спорова и питања међу народима и државама мирним и

културним начином споразумевања. Тај идеал жене, као наставнице, могу веома успешно да шире међу младим генерацијама, и да их васпитају за пацифистичко схватање. Жене разумеју боље него људи мудрост и истинитост речи, да онај ко ножем убије, ваља да буде ножем убијен. Зато су најприсосећање међу њима, у садашњости, ставиле себе у дужност да идеју пацифизма начине блискоко, разумљиво и интимно човечанству.

Ако култура, заната, има смер продурешљавања и упитомљавања животине у човека, као што мисле представници социолошког идеализма; она она није пушта механизација и машинизација живота, она њен циљ мора бити да се у будућности омогуће крајна разрачунавања међу народима.

Истина је, на жалост, да је егонизам основ сваког односа једног људског индивидуума према другоме, и једнога народа према другоме. Али, исто тако, јесте сигурно да је, у току културног развоја, првобитни егонизам човеков постао мање дивља, да је постао утанчанији, способнији да и другима ода правду. Отуда културни човек увиђа да се пуноћа неговога живота неће нимало откријати тиме, што ће и другим људима бити дата средства да пуноћу својих егзистенција остваре. Кад један човек поседује независност, и кад не подноси никакву неправичност, он нема више никаквога разлога да се третира о независност другог. Исто тако, народ слободан и независан, нема никаквога права да залази у туђа подручја, из грабљивости, и из жеље за отимањем. Ако би се у њему таква жеља појавила, дужност других народа јесте да њено извођење омету. Наше доба је у преимућству над прошлостима тиме, што у њему постоји извесна међународна контрола правичности, то јест уставноа Друштва Народа. Оснивање Друштва Народа претставља једну конкретну могућност за остварење пацифизма. Опште говорећи, данас постоји велики број људи, и још већи број жена, који не двоуме више о томе да треба прибегавати какавом човечем изшћу решавања расправа, него што је то убијање. Њихова акција за обезбеђење светскога мира хвата свакога дана све већера корена.

Ови људи и жене што сарађују на успостављању мира међу људима и народима, имају пред очима сву страхоту која ће погодити човечанство, у случају каквога будућег рата. Они знају да наука, својим проналасцима, допринишће томе да ратна средства постану безразорица, гора, убијачица. Те науке изуме, који имају да униште човека, потишћују оном благотворним дејством снажења сазнања. А сазнање казује човеку, да је његова морална дужност да живи у

миру са својим ближњима. Даља конвенција таквога сазнања јесте увиђање, да је дужност народа да живи у слози са осталим народима.

Овакав наука лежало је, више или мање експлицитно, у доктринама најплеменитијих између религијских оснивача и филозофа свих времена. Они су, одувек, радили на томе да изведу људе из стања примитивне безобзирности, да их оплемени, и начине способнима за социјалну одговорност. Њихова дела јесту дубоки, животворни извор са кога ће људи увек црпнати сазнање и способност за један бољи и самостојни живот, него што је онај на којим нас упознаје досадашња историја.

Програм феминизма, једном од својих битних тачака, покљала се са оном чему су тежили пацифистички филозофи и оснивачи религија. Та чиницама довољно истиче сву етичку и социјалну висину овога покрета. Уз то, пацифистичка тежња претпоставља, као неизбежну основу, метафизичку идеју по којој сва жива бића имају једну исту сустанцију, неразворни и вечну; према томе, сви поводи за субкољавана људи и народа јесу илузорни и аморални.

У своме пацифистичком ставу, феминистичке се, са највећом афинишћу, труде да оне идеје не, остане апстрактна, него да се стварно примени. И ова Конференција која је у престоници Југославије прикупила извршне европске и атактичне феминистичке и пацифистичке, доказује колико је неуморне пионерке мира и благостања међу људима и народима.

Њихов напор ипак није свршен, тежак, кад се утврши на остваривање највеће филозофско-религијске идеје која је икад била постављена о односима између људи. Равнотежно одстојати на томе да мир међу народима завлада, феминистичке ће сматрати да су сва њихова напрезања многоструко испуњена, ако, у будућности, сагледају све чарлине могућности за постизање једне интернационале слоге и хармоније, које ниједна заблуда и ниједна рвачиштина више неће бити у стању да поколебају и ставе у сумњу.

»Regionalna удружења као основа интернационале кооперације« је био предмет referata g-dе Теодоропулос (Grčka).

Она је rekла sledeće :

Комисија за студију питања о Европској Унији, при Лиги Народа, примила је једногласно на своме другом заседању у јануару ове године, једну декларацију, коју су поднеле делегације Немачке, Englesке, Француске и Италије, и која је једна свечана изјава доћићих влада. То је

nacionalni pokret i prvi put će vode svih triju političkih partija (ministar predstedić, g. Baldwin i g. Lojd Džordž) govoriti sa iste tribine u Londonu idućeg jula. Takođe imamo pomoći od vođa crkve.

Nema mnogo osećanja neprijateljstva prema Društvu Naroda, ali je mnogo apatije i neinteresanosti.

Mi se nadamo da će naproči vlasti biti jasniji da smo mi spremni da održimo obaveze koje smo uzeli na sebe ugovorom u Lokatnu.

Бугарска (делегат г-ђа Иванов).

Доносим вам поздраве Бугарског савеза жена у коме је учлањено 80 градских и сеоских друштава са 10.000 чланова.

Долазим са њиховом искреном жељом да потпогнемо напоре жена, дошавих овомо из целог света, да дигну своју удељбину глас за опште разоружање.

Дак, мој је налог још шири. Ја вам доносим не само потпору једних бугарских жена већ свих Бугарка, јер нема у Бугарској ни једне женске организације која не би била за опште разоружање. На великим јавним састанцима које су гарске жене одржавале против опште оружана и за мир и опште разоружање, све жене, организоване или не, траже разоружање свих наоружаних.

Наша је земља разоружана по чл. 65 уговора Друштва Народа и бугарска војска је регрутвана од добровољних.

По чл. 6, т. 1. истог уговора целокупна одбрана Бугарске састоји се од 20 хиљада људи. Бугарска војска служи само за одржавање унутрашњег реда и као погранична полиција по чл. 66, тач. 2, 3.

У пркос такве 8 уговора која признаје потребу ограничења народног оружана у интересу мира, видимо да се велики број држава (изумијални побеђених) наоружавају више но икада. Наука и техника морају будешем рату да служе за уништење света.

И поред тих обимних спремања за рат и великих наоружања недовољно малих држава, ми жене мале и победене Бугарске не радимо на повратку права оружана, ми нећемо наоружање, него заједно са женама целог света тражимо разоружање свих наоружаних.

Сигурност наше земље је у опасности од оружана судских земаља. Али, за тражимо сигурност и заједно не тражимо сопствено наоружање, већ разоружање свих држава, оних око нас и оних које су удаљене.

Не тражимо народну сигурност међу народима помоћу оружана, већ помоћу разоружања и то подједнако и општег разоружања свих народа.

Ми објавимо пословицу: „ако хоћеш мир, спремај рат.“

Наоружања потичу на борбу, повећавају ратно одушевљење.

Преко те пословице уздиже се данас правна идеја презирања ратног права и правне оставане признати слово, мора се неминовно коротати ка разоружању.

Гаранција за сигурност не могу бити оружана, јер она дају потстрек за нове ратове, а ратови не решавају интернационале конфликте, већ их воде новим заплетима.

Најбоља гаранција за чување мира не лежи само у подједнако и општем разоружању, већ и у слободи и правди међу народима.

Ворени се за разоружање не заборавамо да ће се оно лакше постићи чим народи буду уживали општу слободу и правду и чим њихова слобода и једнако поступање буде осигурано једним интернационалним судом и једном здравом, демократском контролом.

Опште разоружање, слобода, једнако право за све народе, интернационални суд и демократска контрола морају бити прилог политичке делатности жено.

Са овом топлом и оправданим жељом долазим ми, бугарске жене, нама и удаљене смо да је то и жеља жена целог света.

Постигамо то енергичним радом и истрајношћу.

Одбајмо оружје сећајући се позива Берте фон Сутнер: „Доле са оружјем!“

Градимо на општој слободи и једнакости народа, интернационални суд и демократску контролу као тежњу свих жена.

Сједиене Државе (г-ђа Morgan).

Г-ђа Morgan даје извештај да су представници Алијансе у S. D. концентрисали свој рад за конференцију за Разоружање 1932. Liga žena гласаха придржаће се осталим организацијама у Nacionalan Komitet и добила је милион потписа за петицију за разоружање која се има предати конференцији 1932. Ова петиција ће се послати конференцији и направити се план за једну делегацију американских представника за Жену, и тамо ће се предати једна демонстрација у заједници са Liaison Committee свих женских интернационалних организација, или, ако то не успе, комисија за ми Internationalne aliјансе će то извршити.

Грчка (делегат г-ђа Пападимитрију).

Осећање за потребом сталног и непоколебљивог мира, који би дозволно свима земљама да се развијају и да се опораве од ратова, све више и више придобиа духове у Грчкој. То више није утопија, нешто неостварљиво, — то је већ у мигоме једна стварност, као што нама може посведочити на пр. споразум између Грчке и Турске Ангорским споразумом.

Укратко жељим да изложим рад најактивнијих женских организација у томе правцу. Лигеум Клуб, најстарија женска организација у томе погледу, основала је три секције: а) секцију за мир, које конференцијам и публикацијам чини једну веома јаку пропаганду и користи популарнише идеје о миру; б) педагошку секцију, која се обрћа на мајке — и то у оној категорији, које су лишене сваке културе, као и на оне, које су мало или не просвећене. Те жене, те мајке, морају пратити курсеве, да би добиле извесне појмове, не само о физичкој култури човека, већ и основне појмове главних моралних принципа, као што је поштовање уђења права, независност религије од народности и т. д. в) секцију за братство, која сваке недеље прави пријатељске скупове деце, и то деце различитих социјалних класа, различите вероисповести, па и различите народности.

Другим средствима и Народни женски савез у Грчкој постигава исти циљ. Он о својој трошци публикује и раздељује ваљима свих основних и средњих школа поздрав који им шаљу деца из Галске. Преко Н. Ж. С. деца из трговачке школе су измемала писма са децом из Југославије и Румуније о новој години и Божићу. Овај први покрет ускоро ће, у будућности, добити облик систематског рада за успостављање правог контакта међу ученицима разних земаља. Н. Ж. С. је потпуно посетито мајски број листа „Хеленис“ Др. Нансену, није мртворотно дело је добро познато свима нама.

А што се тиче Лиге за Права Жене, која је локална организација Интернационале алијансе у Грчкој, може за њу рећи, да је у Грчкој била претеча идеја за Балканску Унију, као једна од оснивачица Мале Антанте, још у јуну 1923 године. На састанцима Мале Женске Антанте, ми смо разрађивали и проблеме, који су били веома деликатни и тежки, и који су чинили истинску препреку за успостављање мирних односа међу Балканским земљама.

На Конференцији Мале Женске Антанте у Прагу представнице М. Ж. А. разрађивале су о могућности ма успостављања једне поштанске уније, царинске уније и заједничких пристаништа, као и о потреби да се поштују права мањина.

Ми имамо најбоље задовољство што смо тако видимо, да истим тим путем полази и политичка организација Балканске Конференције. Наша Лига за права жене је увек узимала активниог учешћа у свима пацифистичким манифестацијама. Она је учествовала на двама конференцијам за Мир одржаним у Атини у 1929 и 1930 година. Лигин Биљетн уредно пише чланке о раду Лиге Народа. А у овоме моменту организацију велику кампању у корист разоружања.

Мађарска (делегат г-ђа Vambery)

Наша секција за мир одржала је у последње време више зборова и састанака на којима смо говорили о разоружању и скупљали потписе за акцију коју је почета Liga žena за мир и слободу. То прилику већ употребимо и за ову другу нашу пропаганду, која је састоји у томе да докажемо да новим ратом не можемо исправити кривике које нам је нанео Трианонски уговор о миру. Према том уговору ми смо изгубили 1/3 наше отаџбине. Ту кривицу можемо исправити само с споразуму са осталим народима.

Бразилска (раторг без делегата).

Бразилска Федерација, која је још немогуће да се повезе сакупља у Београд, прати радове конференције са одушевљењем и топлом солидарношћу.

Економска питања. Ова су питања сувише комплексна да се смею надати одмах решењу. Целокупна добити су се повећали брже од неопкупних награда, отуђ подконсолидација радника. Мој кулповне капацитети остаје ограничење обавеза коју већина од њих (индустријали, земљопрадници) имају да увек повећају њихов машинизам због конкуренције. Овај машинизам свакога дана савршенији узрок је суперинердиције. Сувише икне награде су узрок под-консолидације.

У прошлом веку да би се избегла суперинердиција, препоручивало се богаћење, луксуз и раскошје. Али данас нам извесна срамељивост забрањује, нарочито у време кризе показивање великог луксуза. Страх? Мудрост? Вероватно обе ствари, јер су бизис једна друге. Али, ја верујем да не прелазимо једну кризу него да улазимо у једно ново доба. Руска, кинеска и индијска пијанта не постоје и неће постојати за европску и америчку индустрију и изгледа да је поремећај економских планова добро утврђен. Треба дефинитивно да себе убедимо да се садашњи проблем своди на ово: брзо и непрекидно прилагођавање једној средини која се мења више него икада.

Данашњи свет није цивилизован, него милитаризован (професор Рипе).

Разоружање. Искуство показује да је дудост тражити сигурност у оружанима. Само брза организација интернационале правде може спасти цивилизацију у опасности.

Према напретима науке, сталне војске са свим својим материјалом изгледа да припадају прошлости. Не изајасно оно што припада увек савремености јесте огроман буџет који се претставља и још горе ратоборна осећања које њихове манифестације (параде, фанфаре) уливају у срца деце, људи и жена. Ове параде са њиховим гласним и светлим претставма узрок су спонтанних ратничких позова, оне узбуђују гомилине које се тако лако даде утицати и егзалтирају које њиху један раздржан пошвињаз који неће да примају рат са одушевљењем или са резигнацијом. Јавно мишљење је увек сматрало ратове као узрок, а војску као последицу, ја мислим да је супротно тачно.

У ствари, хемијска лабораторију којој се себи садржи нешто што може уништити неколико градова као да је избегати катаклизму, још може опасан за свеуки мир него звонцање сабава, дупа топова или развијене завесе уз звук маријашке музике. Никако не одушевљење не може очекивати за хемијској рат, речи: част, слава, јунаштво, које су опорно вино за аудие, звучице би чудновато празно муње рефлекториам и електричним жепцима. И не би — више напред песника да певају, у старој сигурности у позадини, глорификацију убистава и да квалификују хемијској рат светим, свежим и веселим као што су писали познати књижевници 1914. Па ипак тај не се хемијској рат отворити ако војничка организација продужи са обијавом своје надластне у оружана које не давају најољепшију ратну опседност, своје вајне и скупе припреме које увек налазе надахнућа у прошлости: митраљеви, топови, тврђаве, оклопаче, чему све то кад један знак лабораторијума може све то уништити у једном тренутку? Немојте говорити о прохобијацији гасова у време рата да је избегати катаклизму. Уговорни обавезе неће издржати конференцијам брзо се заборавају у опасности, и кад је већ тешко постићи добру вољу народа за време мира, како се смею надати у разараном времену. Ниједна влада, у сред рата, неће се одрећи из разлога хуманости, једног средства које би јој осигурало победу.

Безбедност, одмор, напредна се у свакој земљи и то без опасности за националну сигурност, јер ако се нов рат објави, он би био хемијској и учинио би оружана непотребним.

Разоружање се намење, јер ће фатално донети светско законско завршење савршење које ће решити у корист општег интереса сва економска и социјална питања која се могу дискутовати и то без опасности за националну сигурност, јер ако се нов рат објави, он би био хемијској и учинио би оружана непотребним.

Разоружање се намење, јер ће повући собом разоружање срца, је лину гаранцију за трајни мир.

Најзад разоружање се нарочито намење, јер докле год има војника, наука ће се синизити да усавршава питање убистава који су направиле за последњих десет година више напретка него у свим прошлим вековима.

То није утопија, јер ако је без разарања велики, не треба заборававати да један део човечанства оријентисе своје тежње ка конструктивној помоћи и репарацији зала без разлике раса и народности. Индустријали и земљопрадници, интелектуалци и бић мога да штирив дивне примере, али грађанска служба то организује а наука на тој служби уеварује сваког дана своје начине живота показујући тако своју грандиозну и истинску мисију.

Кад се изврши разоружање ниједна нација неће моћи сама себи

да лепа правду после своје сопствене одлуке ти је право шта те. Једна интернационална Правда, врста федеративног организма са правом законодавним, извршним и правним ремије у њено име Друштво народа, Друштво Човекев Роџа, дозвољено јакo да спречи сваки агресивни мир, до дана када ће у току њихових расправа и та сила бити непотребна на једној најзад умиреној земљи.

Turska (delegat g-da Senaha Raof). Kad sam napuštala obale Bosfora da dodem u ovaj lepi Beograd, koji ukazuje tako divno gostoprimstvo pacifističkoj konferenciji, prede kroz koji sam prolazila dobio je silu simvola:

Svuda zelene livade, polja koje je proleće oplođilo. Seljaci, vitlana snaga svih naroda, u plodovitim grestu rada, spremali su skoru žetvu sa svojim divnim saradnicama pored sebe.

Takvi su se predeli nizali do beskrajnosti. Nisam videla granica. A znala sam da je zbog tih granica ovaj lepi predeo bio opustošen, naplojjen krvlju mnogih godina, da su ti mirni seljaci bili pretvoreni u besne žene, da su ove izvišene skromne i nežne na njihovim pustim ocnjištima plakale za onim što im je najdrže na svetu.

I moja je misao išla dalje u mučeničku Anadoliju tako svirepo razorenu i opustošenu.

Seljaci turski, bugarski, srpski, kavka ih je neumitna sila naglana da se međusobno ubijaju?

Mogu hrabro da izjavim: nijedan narod nije patio više od rata nego turski narod, nijedan narod ne želi više od njega mir.

Ubedljiv faktat: prilikom formacije nove Turske Ministarstvo Vojno je promenio svoje ime u ime Ministarstva narodne odbrane.

Mi smo videli da je reč soderbana elastična i da se ponekad tako može odrediti gde se svršava odbrana a gde počinje napad, ali ipak je to jedna vrlo važna etapa ka napretku.

Turska je uvek pokazala veliku gotovost da primi sve predloge koje teče iz internacionalnog sporazuma, pacifističkim konferencijama. Odmah po velikom ratu konstituisalo se društvo za saradnju u Društvu Naroda i u njemu su bile najvidenije ličnosti iz političkog, književnog i ženskog sveta. Danas imamo Balkansku Ligu. Mladi ljudi Balkana koji su o Uskru i drugim prilikama bili u Stambolu našli su najbratiji i najplebiji Kojim u Savezu Turskih Žena i čije ime sam došla da pozdrvim jugoslovenske žene i žene celoga sveta, načimle smo nekoliko komisija: komisija u koju se upisuje sa najviše odobrenja jeste komisija za mir.

Eto, to je što do sada imamo kao praktičan rezultat. Ali, glavni zadatak je psihološkog karaktera što je već ovdje izloženo na divan način: to je celo jedno vaspitanje koje treba reformisati i hiljadugodišnji principi koje treba napustiti. Ne treba više da majke vaspitavaju svoju decu u mržnji prema susedu, što se naziva patriotizmom, treba da ih nauče da se može voleti svoja otadžbina bez mržnje otadžbine drugih ljudi.

Da je borba prirodan zakona, to je nepobitna istina; sve je u biljnoj i životinjskom svetu borba na život i smrt. Ali, zar nije baš čudo čoveka pobeđa njegovu nad prirodni zakon?

Mi prisustvuemo stvaranju jedne tako divne tvorevine kao što je rimsko pravo, hoću reći ideje internacionalnog prava, ne u uskom smislu koji je taj izraz imao do sada, već u divnom i širokom smislu, koje će mu dati Društvo Naroda, gde će svi narodi biti zastupljeni na bazi potpune pravde.

Швајцарска (delegat g-ба Гур).

Две главне организације у Швајцарској сконцентрисању своју ак-

тивност у акцији за Мир: Удружење за Лигу Народа (које у нашој земљи нема специјалну женску секцију), већ су у главном комитету заступљене и жене, и Швајцарска секција Лиге Жена за мир и слободу. Свецка лига жена за међународну солидарност, такође има у Женеви, где јој је и седиште, пуној царске планове. Ипозиме тога постоје неке локалне или регионалне групе, које имају чисто пацифистичку смер. Лига жена за мир и слободу је ове године, поред осталог свога рада, развила велику акцију за потпис њихове декларације. Али, питање васпитања омладине и широке народне масе у пацифистичком смеру, знања и саопшталог активног многих женских организација, које се нарочито баве питањем, како да се саставе школске књиге, како да се изградују деце играчке, да се не биде више васпитавана у ратничком духу и т. д. и т. д.

Само постојање и активност њихових пацифистичких организација, у нашој земљи, чини да остане феминистичке и женске организације не спроводе никакав нарочити пацифистички организацију, иако постоје такве, али не би савишале истим половима. Али, у свакој прилици, при свакој акцији пацифистичких друштава, феминистичка и остала женска удружења приступају њиховој акцији, интересују се за њихов рад и сарађују са њима у корист идеје мира. Швајцарско Удружење за женско право гласа, које је у Швајцарској једна организација-чија Интернационална алијанса, не би савишале свима секцијама у земљи петицију, коју је анисирао Интернационална лига жена за мир и слободу, а то су и тиме урадиле и остала женска удружења у земљи. У вези са тим одржане су у целој земљи конференције о хемиском рату, које је у главном држао једна жена, профкласни експерт у тим питањима, професор на Бернском Универзитету, др Гертруд Вокер. На не сифражетије су такође заступљене и у комитету, који сваке године организује „Недељу Мира“ од 4 до 14 новембра, чији је један дан сваке године искључиво посвећен манифестацији жена у корист мира. Наравно да је наша организација увек са великим еланом вршила све послове, које јој је комисија за мир Интернационалне алијансе стављала у задатак. Ми смо организовао један летњи курс у Лозани о пацифистичким питањима, који су нарочито пратиле швајцарске жене.

Пошто је Швајцарска земља, у којој рад за политичка права жене захтева један сталан безпрекидан напор, ми морамо као чисто феминистичка организација сконцентрисати снаге за наше најбитније захтеве. Осим стога не можемо даги иницијативу за идеје, које нас интересују, али којима се баве и остале организације, ми увек снажно потпомажемо њихов рад и доприносимо да те акције такође успевaju.

Cehoslovačka (delegat g-da Hanauskova).

Cehoslovačka секција за мир Int алијансе непрестано је у контакту са свима удружењима за мир и сарађује са њима. О Ускру сваке године учествује у прослави за мир, који приредује Crveni Krst, i 11 новембра прославља са осталим организацијама зајаклучење мира. Nedelju dana pre Božića деце чланце по улицама летке којима позивају родитеље да не купују деци милитаристичке играчке за Božić I baš ове године изазвао је тај рад велику пољемску по новинама. Istovremeno javili su се у јавности predlozi да треба увести у средње школе ратничко вaspitanje. Naša organizacija

je interesovala u toj stvari kod ministra vojnog, koji je obećavao da neće raditi za ratničko vaspitanje onladine. Naša sekciija je takođe učestvovala u skupljanju potpisa za razoružanje. Za pola године skupili smo u Cehoslovačkoj 15.000 potpisa.

Egipat.

Poslat je bio kratak izveštaj, ali na našu veliku žalost, nije bilo strane u koju su биле идеје за остварење мира, а нисмо могли чекати на другу пошључку. Овде само поздрављамо Феминистички Са вез Египатски и молимо га да нас извисти, алијанса не заборавља да има и других градова изван европских, и да не треба заборавити друге велике континенте.

Poljska (delegat g-da Selegowska).

Udruženje žena za socijalan rad u Poljskoj, čije sam internacionalne секције pretsednica, а која је члан комисије за мир, има скоро 4000 чланова у целој Poljskoj. Ми имамо активно и пасивно право гласа, имамо 13 посланка жена и 4 сенатора, па ипак немамо потпуну једнакост.

Poljske žene iskreno veruju da je svetki mir u rukama žena, mi dakle sarađujemo sa oduševljenjem sa ženskim internacionalnim organizacijama koje rade na miru. Što se ti sledica bi trebalo да буде опште razoružanje zavisi od sigurnosti koja na žalost još nije ostvarena. Pakt Brijan-Kelog osuđuje rat за rešavanje internationalnih sporova. Direktna posledica bi trebalo да буде опште razoružanje. Оруђе је непотребно кад се заиста одриче рата. Па ипак владе које су потписале пакт продижу да се наоружавају, дакле одрицање рата нема никакве стварне вредности што у дубу naroda скида свако поверење у сигурност која би trebalo да буде rezultat pakta. A razoružanje se osniava на potpunoj вери u сигурност: стога razoružanje остаје u кругу nada. Нарочито земље којима су суседи народи који не pripadaju Društvu Naroda немају zagarantovanu никакву сигурност. Neophodno је potrebno да Društvo Naroda skupи cele čovečanstvo да bi његови ugovori bili, obavezani за ceo svet, zatim да žene celog sveta čine živu propagandu, nači pokret javnog mišljenja да ugovori sklopljeni među narodima budu potpovani. Poljska koja je toliko pretrpela u svetskom ratu želi jako mir i

sarađuje aktivno sa Društvom Naroda за ostvarenje tog ideala.

Moram napomenuti да su poljske žene organizovale ove године udruženje slovenskih žena u Poljskoj koje је stupilo u vezu sa slovenskim ženama u drugim državama radi organizacije slavističkog kongresa u Varšavi ovih dana. Cilj ovog kongresa је Inter-Slovenska Unija u cilju koordinacije napora svih organizacija različitih slovenskih zemalja u cilju međusobnog zблиženja radi boljeg upoznavanja i razumevanja. Možda će ova Unija doprineti objašnjenju sukoba koji još postoje među pojediniim slovenskim narodima. Ovaј savez potpomogne takođe акцију internationalnih удруženja нарочито u radu за svetски мир koji је prestao бити utopiја i koji је danas u periodu ostvarenja.

Француска (г-ба Малатер-Селје).

Француске сараднице комисије за Мир су биле врло задовољне што је стављена на дневни ред састанка у Београду студија два важна питања: razoružanje и Европска Унија.

Zaista ова два питања изгледају као да ће доминирати за време од неколико месеци све бриге и сав рад Друштва Народа. Француска пацифистичка удружења и, у првом реду, Француска удружења за Друштво Народа, спремају активну кампању за конференцију за razoružanje фебруара 1932.

Мислимо да ће жене моћи узети живо учешћа у тој кампањи и радудејемо се што студирамо у Београду заједно са свима женама других zemalja: шта се може учинити да женска акција учтне јако на конференцију за razoružanje.

Што се тиче проблема Европске Уније, Француска, као и друге земље, разуме његову хитност и озбиљност, јер је садашња економска криза резултат једног стања анархије у којој се налази Европа. У тој анархији жена, чувар огњишта, осећа болно њене последице, јер јој се теже да доведе породични живот у материјалну равнотежу. Жене морају бити у свом сопственом интересу као и у интересу које имају за светски мир најбоље раднице на стварању Европске Уније која ће, пошто не сме бити уперена против ни једног другог континента, бити корисна за светски мир.

Од Уредништва

Извештавамо читаоце Женског Покрета да је ово закашњење листа и сажимање бројева дошло због материјалних немогућности. Највећи број претплатака није још измирио доскуно претплату за 1931 годину — зато молимо да свако од њих прими на себе део одговорности за овај поремећај.